Raadsvoorstel

Portefeuillehouder: **A. Ingwersen**		**Opgesteld door:** Annemieke Egberts-Mank, afdeling Bedrijfsvoering
Besluitvormende vergadering: 1 juli 2021	**Registratienummer collegebesluit:** 21.09843	**Raadsnummer:** 2021-061
Titel / onderwerp: Uitgangspuntennotitie 2022-2025		
Samenvatting: De Uitgangspuntennotitie 2022-2025 (UPN) bevat de kaders voor de Programmabegroting 2022-2025. Het college geeft in de UPN een toelichting op actuele maatschappelijke en financiële ontwikkelingen. Gelet op de actuele onzekerheden is de voorliggende UPN beleidsarm opgesteld en is volstaan met het in beeld brengen van autonome ontwikkelingen. Het college stelt de raad voor later dit jaar in het begrotingsproces keuzes te maken voor de Programmabegroting 2022-2025.		

Voorgesteld besluit:
Het college van burgemeester & wethouders stelt de raad voor het volgende te besluiten:

1. In te stemmen met de inhoud van de Uitgangspuntennota 2022 en het verwerken in de Programmabegroting 2022 van de mutaties zoals in de UPN is beschreven, waaronder de loonontwikkeling van 1,4%, de prijsontwikkeling van 1,1% en de bijdragen aan verbonden partijen.
2. Het college mee te geven om scenario 3 als uitgangspunt op te nemen bij het opstellen van de begroting.

burgemeester en wethouders van Nieuwkoop

Govard Slooters
secretaris

Robbert-Jan van Duijn
burgemeester

TOELICHTING

Inleiding / aanleiding
De jaarlijkse Uitgangspuntennotitie (UPN) bevat normaliter de kaders voor het opstellen van de programmabegroting voor het volgende jaar en de meerjarenramingen voor de drie daarop volgende jaren. Gelet op de grote actuele onzekerheden, is het naar ons oordeel op dit moment niet mogelijk om een betrouwbare prognose te geven voor de periode 2022-2025. De voorliggende UPN is om die reden beleidsarm opgesteld.

In de UPN zijn wel autonome ontwikkelingen opgenomen. Een loonkostenontwikkeling van 1,4% en een prijsontwikkeling van 1,1%. Daarnaast zijn de bijdragen aan verbonden partijen op basis van de ontvangen concept-begrotingen verwerkt. En tenslotte zijn tegen de achtergrond van in de UPN geschetste onzekerheden een minimaal en een maximaal financieel scenario uitgewerkt. Beide scenario's monden uit in een negatief financieel resultaat.

Het college stelt de raad voor om kennis te nemen van de financiële ontwikkelingen en in te stemmen met de loonkosten-en prijsontwikkeling. Keuzes voor de programmabegroting 2022-2025 kunnen later in het begrotingsproces worden gemaakt. Daarbij is denkbaar om tot een investeringsagenda voor de korte termijn te komen en voor het meerjarenperspectief flexibiliteit in te bouwen. Tegen de achtergrond van de robuuste financiële positie van de gemeente is het in onze optiek ook mogelijk om incidentele middelen uit de algemene reserve vrij te maken. Daarbij blijft het de intentie om tot een structureel sluitend financieel meerjarenperspectief te komen.

De UPN geeft aan dat zowel voor 2022 als voor de jaren daarna cijfers een negatieve uitkomst geven (tekort). De belangrijkste oorzaak van het tekort is het gegeven dat de lasten verbonden aan de jeugdzorg ver achterblijven met de voor deze taak door het rijk verschafte middelen (baten). De situatie van onze gemeente is zeker niet uniek. Bijna alle gemeenten in Nederland hebben te maken met grote tekorten binnen de jeugdzorg.

Hoe om te gaan met het te verwachten tekort in de begroting?

- Scenario 1:
  De gemeente Nieuwkoop stelt een niet sluitende begroting vast. Bij deze benadering gaan we niet bezuinigen maar nemen we wel de verwachte lasten van de jeugdzorg op. We maken daardoor niet expliciet zichtbaar wat de oorzaak is van de niet sluitende begroting.
  De toezichthouder zal kanttekeningen plaatsen bij een niet sluitende begroting.
- Scenario 2:
  De gemeente Nieuwkoop gaat bezuinigen (over alle programma's heen) zodat een sluitende begroting kan worden vastgesteld. Gelet op de omvang van het tekort op de jeugdzorg zal alleen met zeer ver gaande bezuinigingen op tal van voorzieningen en diensten zoals de gemeente deze levert aan haar inwoners een sluitende begroting kunnen worden bereikt. Deze aanpak zal structurele gevolgen hebben op tal van beleidsgebieden.
- Scenario 3:
  De gemeente Nieuwkoop stelt een begroting vast waarin de kosten verbonden aan de jeugdzorg gelijk worden gesteld met de door de rijksoverheid beschikbaar gestelde middelen. Gelet op de omvang van het tekort in de jeugdzorg zal de begroting hierdoor naar alle waarschijnlijkheid sluitend zijn. Gelet op het open-einde van de kosten van de jeugdzorg is de verwachting dat de jaarrekening een tekort zal laten zien omdat de kosten veel hoger zijn dan de begrote kosten. Dit tekort zal dan worden onttrokken aan de Algemene Reserve.

De voorkeur gaat uit naar scenario 3. Scenario 2 is onaanvaardbaar. De inwoners van de gemeente zullen in dit scenario grote gevolgen ondervinden van de houding van de rijksoverheid om de gemeenten niet de middelen te verschaffen om de jeugdzorg te bekostigen. Scenario 1 maakt het probleem niet zichtbaar en zorgt voor een druk vanuit de toezichthouder om maatregelen te nemen in de richting van scenario 2.
Met scenario 3 sluit de gemeente Nieuwkoop zich aan bij veel gemeenten in Nederland die ook geconfronteerd worden met grote tekorten in de jeugdzorg en er niet voor kiezen andere voorzieningen af te breken. Wij achten dit een realistisch scenario omdat wij verwachten dat er vanuit het rijk extra financiële middelen komen. Immers maakt VNG zich hard voor meer middelen ten behoeve van Jeugdzorg. Zij hebben arbitrage ingezet om te komen tot een structurele oplossing voor de financiële tekorten op de jeugdzorg.

Beoogd (maatschappelijk) effect
Door de Uitgangspuntennotitie ontstaat inzicht in de kaders voor het opstellen van de Programmabegroting 2022-2025. De gemeente streeft naar een structureel materieel sluitende begroting 2022-2025.

Kader / eerdere besluiten / voorgeschiedenis
De actuele (gewijzigde) begroting 2021-2024.
De Financiële verordening 2017.
De Beleidsnotitie Planning en Control 2011.

Participatie / betrokken partijen / personen
In de uitgangspuntennotitie is rekening gehouden met de (ontwerp-) begrotingen van verbonden partijen.

Duurzaamheidsaspecten
Niet van toepassing

Gezondheid
Niet van toepassing

Varianten met argumenten voor en tegen
Deze zijn in de Uitgangspuntennotitie toegelicht.

Voorgesteld besluit
1) In te stemmen met de inhoud van de Uitgangspuntennota 2022 en het verwerken in de Programmabegroting 2022 van de mutaties zoals in de UPN is beschreven, waaronder de loonontwikkeling van 1,4%, de prijsontwikkeling van 1,1% en de bijdragen aan verbonden partijen.
2) Het college mee te geven om scenario 3 als uitgangspunt op te nemen bij het opstellen van de begroting.

Kanttekeningen / risico's en beheersmaatregelen
Actuele ontwikkelingen kunnen leiden tot wijzigingen in de geschetste financiële ontwikkelingen en het begrotingssaldo beïnvloeden. Bovendien zal bij de uitwerking rekening worden gehouden met de gevolgen van de Meicirculaire 2021.

Financiële en juridische gevolgen
De bij de opstelling van de UPN gebruikte cijfers zijn voorlopige cijfers. Zo is de brief van 22 april 2021 van de staatssecretaris belast met de Jeugdzorg niet betrokken bij de opstelling van deze cijfers.

Bijlagen
Uitgangspuntennotitie 2022-2025

Advies meningsvormende raad
Niet van toepassing, o.a. besproken tijdens de motiemarkt op 17 juni 2021.